

STRUKTURNO-POSLOVNI POKAZATELJI PODUZEĆA U 2020.

Prikazani su izabrani konačni godišnji strukturno-poslovni pokazatelji za "nefinancijsko poslovno gospodarstvo" Republike Hrvatske. Riječ je o djelatnostima industrije, građevinarstva, trgovine i nefinancijskih usluga, odnosno djelatnostima koje u najvećem dijelu čine tzv. realni sektor. Predmetni podaci proizvedeni su u cijelosti prema odgovarajućim standardima Europske unije i međunarodno su usporedivi.

Podaci se objavljuju na razini statističke jedinice "poduzeće" u skladu s definicijom i pravilima navedenima u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 696/93 od 15. ožujka 1993. o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava unutar Zajednice.

Objavljeni podaci ne mogu se uspoređivati s podacima o strukturi i poslovanju koji su prikupljeni i/ili obrađeni na osnovi metodologija koje imaju drukčiji pristup i/ili ne primjenjuju iste koncepte i definicije.

Detaljni podaci dostupni su na mrežnim stranicama [Državnog zavoda za statistiku](#), u dijelu "PC-Axis baze", gdje je omogućeno pregledavanje i ispis podataka u različitim oblicima.

I dalje najvažnije područje prerađivačke industrije

U 2020. u predmetnom dijelu gospodarstva bilo je aktivno ukupno 180 537 poduzeća s 1 087 397 zaposlenih osoba. Ta poduzeća ostvarila su ukupan promet od 656,2 milijarde kuna te dodanu vrijednost u iznosu od 190,8 milijardi kuna.

Po broju zaposlenih osoba (271 072 zaposlene osobe, odnosno 24,9%) i ostvarenoj dodanoj vrijednosti (49,5 milijardi kuna, odnosno 26,0%) i dalje je najvažnije područje djelatnosti prerađivačke industrije, dok područje djelatnosti trgovine ima najveći udio u broju aktivnih poduzeća (35 393 poduzeća, odnosno 19,6%) i ostvarenom prometu (266,7 milijardi kuna, odnosno 40,6%).

Svaka zaposlena osoba ostvarila prosječno 175,5 tisuća kuna dodane vrijednosti

Prividna proizvodnost rada jedna je od mjera za praćenje gospodarske učinkovitosti koju primjenjuju strukturne poslovne statistike, uzimajući u obzir da proizvodnost u cjelini ovisi i o ostalim čimbenicima proizvodnje te o načinu njihove interakcije. Prividna proizvodnost rada definirana je kao dodana vrijednost generirana po zaposlenoj osobi. Na razini nefinancijskoga poslovnoga gospodarstva u Republici Hrvatskoj u 2020. ostvarena je prosječna proizvodnost rada od 175,5 tisuća kuna po zaposlenoj osobi.

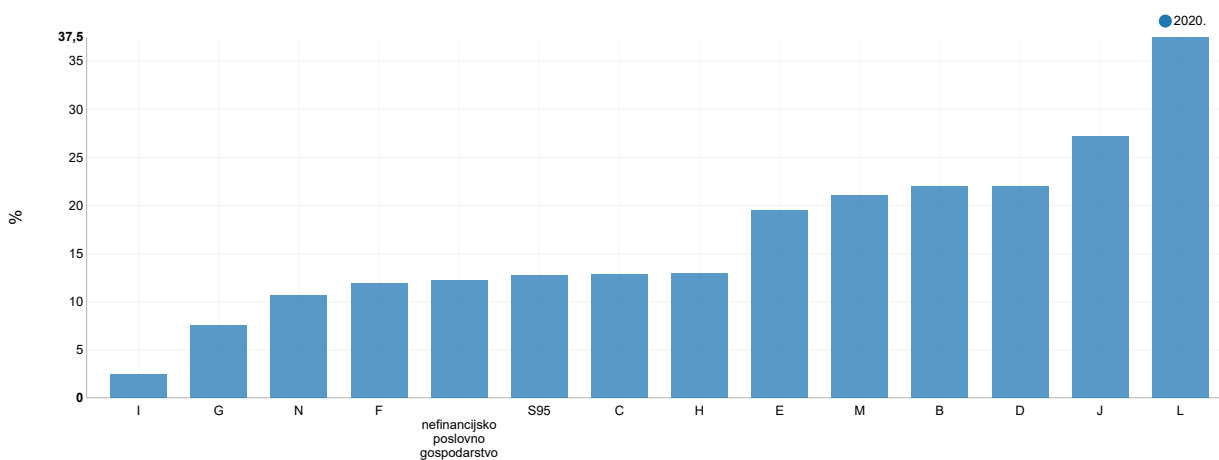
Prosječna operativna bruto profitna stopa iznosila 12,2%

Mjera uspješnosti i konkurentnosti gospodarstva u strukturnim poslovnim statistikama jest operativna bruto profitna stopa, izražena kao udio bruto poslovnog viška (dodane vrijednosti umanjene za troškove osoblja) u ostvarenom prometu. Prosječna operativna bruto profitna stopa nefinancijskoga poslovnoga gospodarstva u Republici Hrvatskoj u 2020. iznosila je 12,2%, što je smanjenje za 0,6 postotnih bodova u odnosu na 2019. Najviša je bila u području djelatnosti poslovanja nekretninama (37,5%) te u djelatnostima informacija i komunikacija (27,2%), a najmanja u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (2,4%).

1. OSNOVNI STRUKTURNO-POSLOVNI POKAZATELJI PREMA NKD-u 2007. U 2020.

	Broj poduzeća	Broj zaposlenih osoba	Promet	Dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika	Prividna proizvodnost rada (tis. kuna po zaposlenoj osobi)	Operativna bruto profitna stopa (%)
Nefinancijsko poslovno gospodarstvo	180 537	1 087 397	656 192 017	190 803 867	175,5	12,2
B Rudarstvo i vađenje	190	1 951	1 287 906	508 401	260,6	22,0
C Prerađivačka industrija	22 158	271 072	153 820 932	49 520 112	182,7	12,8
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	565	14 663	29 900 145	9 024 634	615,5	22,0
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	852	31 620	11 343 056	6 136 021	194,1	19,5
F Građevinarstvo	24 044	126 701	58 971 022	18 458 635	145,7	11,9
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	35 393	238 580	266 706 346	43 892 764	184,0	7,5
H Prijevoz i skladištenje	12 878	90 165	32 884 998	14 273 894	158,3	13,0
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	20 772	99 589	17 893 399	7 175 222	72,0	2,4
J Informacije i komunikacije	11 716	53 409	32 975 538	17 116 181	320,5	27,2
L Poslovanje nekretninama	5 180	12 268	8 210 582	4 001 361	326,2	37,5
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	33 410	86 020	28 663 499	14 748 842	171,5	21,1
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	11 219	57 008	11 981 938	5 494 244	96,4	10,7
S95 Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	2 160	4 351	1 552 655	453 556	104,2	12,7

G-1. OPERATIVNA BRUTO PROFITNA STOPA PREMA NKD-u 2007. U 2020.

B Rudarstvo i vađenje

C Prerađivačka industrija

D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

E Opskrba vodom uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

F Građevinarstvo

G Trgovina na veliko i na malo popravak motornih vozila i motocikala

H Prijevoz i skladištenje

I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

J Informacije i komunikacije

L Poslovanje nekretninama

M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti

N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti

Nefinancijsko poslovno gospodarstvo

S95 Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo

Skupina SMP zapošljava više od dvije trećine osoba i generira više od polovice dodane vrijednosti

Radi prezentacije informacija o rezultatima poslovanja prema veličini poduzeća za statističke svrhe primjenjuje se raščlamba poduzeća prema veličini razreda zaposlenih. Poduzeća se svrstavaju u dvije skupine: SMP – srednje velika i mala poduzeća (uključena su i mikropoduzeća) te velika poduzeća.

Od ukupnog broja aktivnih poduzeća, uvjerljivo najveći dio (99,8%) pripada skupini SMP, koja zapošljava više od dvije trećine osoba (69,5%) i generira više od polovice dodane vrijednosti (60,2%) nefinancijskoga poslovnoga gospodarstva.

Promatrajući prema djelatnostima, iznadprosječni je doprinos skupine SMP-a u ostvarenoj dodanoj vrijednosti u djelatnostima usluga, građevinarstva, rudarstva i vađenja te trgovine.

Unutar skupine SMP-a po brojnosti se izdvajaju mikropoduzeća, koja čine čak 92,1% populacije cjelokupnoga nefinancijskoga poslovnoga gospodarstva.

Skupina velikih poduzeća, iako s najmanjim udjelom u broju aktivnih poduzeća (0,2%), i nadalje uvelike pridonosi zaposlenosti (30,5%) i ostvarenoj dodanoj vrijednosti (39,8%). Ta skupina dominantna je u ostvarenoj dodanoj vrijednosti u industrijskim djelatnostima vezanima za opskrbu energentima.

Općenito u djelatnostima nefinancijskoga poslovnoga gospodarstva skupina SMP-a i dalje zadržava najveći udio u ostvarenoj dodanoj vrijednosti i zapošljavanju.

2. BROJ PODUZEĆA I UDJELI PREMA VELIČINI PODUZEĆA I NKD-u 2007. U 2020.

	Broj poduzeća	Udjeli prema veličini poduzeća i broju zaposlenih osoba, %				
		srednje velika i mala poduzeća (SMP)				velika
		ukupno	mikro (< 10)	mala (10 – 49)	srednje velika (50 – 249)	(250+)
Nefinancijsko poslovno gospodarstvo	180 537	99,8	92,1	6,6	1,0	0,2
B Rudarstvo i vađenje	190	99,5	77,4	18,9	3,2	0,5
C Prerađivačka industrija	22 158	99,3	84,1	12,5	2,7	0,7
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	565	99,5	89,4	8,1	1,9	0,5
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	852	98,4	54,8	31,8	11,7	1,6
F Građevinarstvo	24 044	99,9	89,9	8,9	1,1	0,1
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	35 393	99,7	92,1	6,7	1,0	0,3
H Prijevoz i skladištenje	12 878	99,7	92,9	5,9	0,8	0,3
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	20 772	99,9	92,8	6,7	0,5	0,1
J Informacije i komunikacije	11 716	99,8	94,3	4,8	0,7	0,2
L Poslovanje nekretninama	5 180	100,0	97,1	2,7	0,2	0,0
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	33 410	100,0	96,9	2,8	0,3	0,0
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	11 219	99,8	94,2	4,7	0,9	0,2
S95 Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	2 160	100,0	97,9	1,9	0,1	-

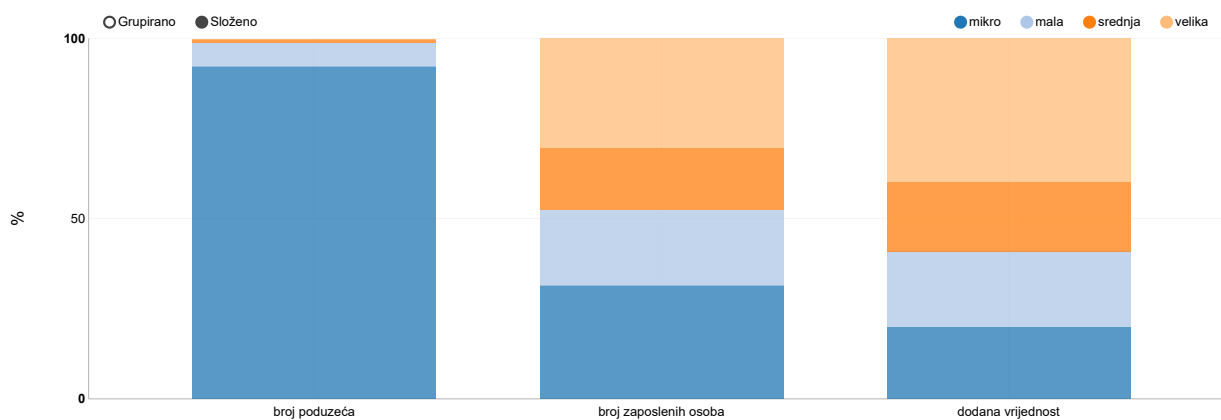
3. BROJ ZAPOSLENIH OSOBA I UDJELI PREMA VELIČINI PODUZEĆA I NKD-u 2007. U 2020.

	Broj zaposlenih osoba	Udjeli prema veličini poduzeća i broju zaposlenih osoba, %				
		srednje velika i mala poduzeća (SMP)				velika
		ukupno	mikro (< 10)	mala (10 – 49)	srednje velika (50 – 249)	(250+)
Nefinancijsko poslovno gospodarstvo	1 087 397	69,5	31,5	20,9	17,1	30,5
B Rudarstvo i vađenje	1 951	83,9	21,3	40,0	22,6	16,1
C Prerađivačka industrija	271 072	60,2	16,0	20,7	23,5	39,8
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	14 663	19,5	5,5	6,7	7,2	80,5
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	31 620	60,3	4,2	20,8	35,3	39,7
F Građevinarstvo	126 701	91,1	39,8	31,4	19,9	8,9
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	238 580	62,6	29,4	18,6	14,6	37,4
H Prijevoz i skladištenje	90 165	53,9	25,5	15,7	12,8	46,1
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	99 589	84,6	50,8	23,7	10,0	15,4
J Informacije i komunikacije	53 409	67,8	32,2	20,6	15,0	32,2
L Poslovanje nekretninama	12 268	89,2	60,9	22,5	5,8	10,8
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	86 020	95,2	66,1	18,9	10,1	4,8
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	57 008	65,7	30,8	17,6	17,4	34,3
S95 Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	4 351	100,0	78,1	16,6	5,3	-

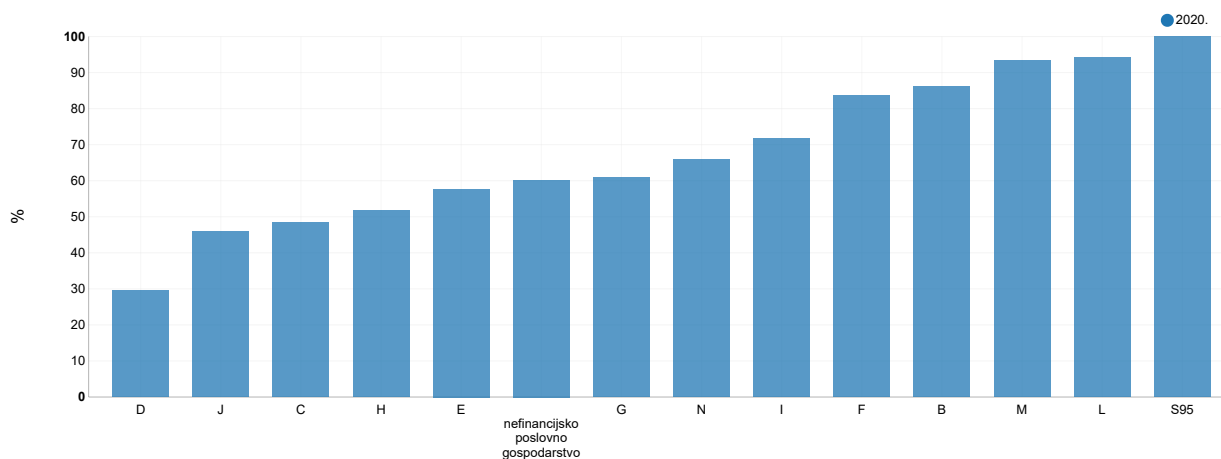
4. DODANA VRIJEDNOST I UDJELI PREMA VELIČINI PODUZEĆA I NKD-u 2007. U 2020.

	Dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika, tis. kuna	Udjeli prema veličini poduzeća i broju zaposlenih osoba, %				
		srednje velika i mala poduzeća (SMP)				velika
		ukupno	mikro (< 10)	mala (10 – 49)	srednje velika (50 – 249)	(250+)
Nefinancijsko poslovno gospodarstvo	190 803 867	60,2	19,9	20,9	19,4	39,8
B Rudarstvo i vađenje	508 401	86,2	12,3	45,9	28,0	13,8
C Prerađivačka industrija	49 520 112	48,5	8,5	16,5	23,5	51,5
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	9 024 634	29,6	14,1	5,0	10,5	70,4
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	6 136 021	57,7	4,4	20,2	33,0	42,3
F Građevinarstvo	18 458 635	83,7	23,2	32,6	27,9	16,3
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	43 892 764	60,9	19,8	23,4	17,7	39,1
H Prijevoz i skladištenje	14 273 894	51,7	15,9	20,6	15,3	48,3
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	7 175 222	71,7	34,0	24,8	12,9	28,3
J Informacije i komunikacije	17 116 181	45,8	15,8	15,5	14,5	54,2
L Poslovanje nekretninama	4 001 361	94,2	64,2	25,4	4,7	5,8
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	14 748 842	93,4	52,7	23,8	16,9	6,6
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5 494 244	66,0	22,9	26,2	16,9	34,0
S95 Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	453 556	100,0	51,2	31,9	16,9	-

G-2. BROJ PODUZEĆA, BROJ ZAPOSLENIH OSOBA I DODANA VRIJEDNOST PREMA VELIČINI PODUZEĆA U 2020.

G-3. UDIO SMP-a U DODANOJ VRIJEDNOSTI PREMA NKD-u 2007. U 2020.

B Rudarstvo i vađenje

C Prerađivačka industrija

D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

F Građevinarstvo

G Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala

H Prijevoz i skladištenje

I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

J Informacije i komunikacije

L Poslovanje nekretninama

M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti

N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti

Nefinancijsko poslovno gospodarstvo

S95 Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Strukturne poslovne statistike (SPS) opisuju strukturu, izvođenje i učinak gospodarskih djelatnosti, vrednovan u tržišnim cijenama, promatranjem jedinica koje te djelatnosti obavljaju. Osiguravaju informacije o prihodima i rashodima, veličini, zaposlenosti, produktivnosti, nacionalnoj i regionalnoj specijalizaciji, investicijama itd.

Svrha istraživanja strukturnih poslovnih statistika jest praćenje poslovanja i osiguravanje međunarodno usporedivih podataka u potpunosti u skladu s europskim standardima strukturnih poslovnih statistika (Uredba (EZ) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008.). Dobiveni pokazatelji omogućuju analizu poslovanja i strukturnih promjena poslovne populacije. Osnova su za izradu tržišnih analiza i donošenje poslovnih odluka te za izračun bruto domaćeg proizvoda i ocjenu osnovnih makroekonomskih kategorija.

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci za kompilaciju strukturnih poslovnih statistika i izračune pokazatelja SPS-a prikupljaju se u cijelosti iz postojećih administrativnih i statističkih izvora. Glavni izvor podataka jest Godišnji financijski izvještaj poduzetnika (obrazac GFI-POD). Dodatni izvori podataka jesu ostali financijski izvještaji, evidencije Porezne uprave (poreza na dobit i dohodak) te vlastita istraživanja Državnog zavoda za statistiku – Godišnji izvještaj o investicijama u dugotrajnu imovinu (obrazac INV-P) te Investicije u zaštitu okoliša i izdaci za dobra i usluge u okolišu (obrazac IDU-OK) u skladu s relevantnom metodologijom.

Jedinice promatranja

Glavna jedinica promatranja koja se koristi u strukturnim poslovnim statistikama jest poduzeće – poslovni subjekt koji čini organizacijsku jedinicu za proizvodnju dobara i/ili usluga i ima određeni stupanj autonomije, sukladno Uredbi Vijeća (EEZ) br. 696/93 o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava unutar Zajednice. Zavisno od poslovnih i organizacijskih okolnosti, može odgovarati samo jednoj pravnoj jedinici ili skupini od nekoliko pravnih jedinica. U poduzeća su, osim pravnih jedinica, također uključena slobodna zanimanja i obrti.

Svakom poduzeću kao cjelini dodjeljuje se jedna šifra Nacionalne klasifikacije djelatnosti prema glavnoj djelatnosti koju obavlja. Glavnu djelatnost utvrđuje i ažurira Statistički poslovni registar (SPR) Državnog zavoda za statistiku. Kriterij za određivanje glavne djelatnosti jest najveći udio u ukupnoj dodanoj vrijednosti poduzeća, odnosno, ako se to ne može sa sigurnošću utvrditi, primjenjuju se zamjenski kriteriji prihoda i/ili broja zaposlenih.

Obuhvat

Podaci su prikazani prema područjima i odjeljcima Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007. (NKD-a 2007.). Obuhvaćena su aktivna poduzeća koja su, prema glavnoj djelatnosti, svrstana u područja B do J i L do N te u odjeljak 95 područja S NKD-a 2007.

Povjerljivost

Agregirani podaci kod kojih postoji razlog za povjerljivost (zbog malog broja jedinica, pravila dominantnosti ili sekundarne povjerljivosti) u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) i Uredbom (EU) br. 250/2009 Europske komisije tretiraju se kao takvi i ne objavljuju se.

Definicije varijabli

Broj poduzeća (EU-ova šifra 11110) jest broj poduzeća registriranih u Statističkome poslovnom registru koja su bila aktivna barem dio izvještajnog razdoblja. Poduzeće se smatra aktivnim ako je imalo zaposlene ili je ostvarilo promet ili investicije. Mikropoduzeća: manje od 10 zaposlenih osoba; mala poduzeća: 10 – 49 zaposlenih osoba; srednje velika poduzeća: 50 – 249 zaposlenih osoba; velika poduzeća: 250 i više zaposlenih osoba. Uobičajeno se pod stavkom srednja i mala poduzeća (SMP) podrazumijevaju srednje velika, mala i mikro poduzeća.

Broj zaposlenih osoba (EU-ova šifra 16110) jest ukupan broj osoba koje rade u poduzeću (uključujući vlasnike koji rade, ortake koji redovito rade u jedinici, neplaćene obiteljske radnike i volontere) te osoba koje rade izvan poduzeća kojem pripadaju, a ono ih plaća.

Promet (EU-ova šifra 12110) obuhvaća obračunane prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga trećim stranama, bez odbitnog PDV-a. Isključeni su financijski, ostali i izvanredni prihodi.

Dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika (EU-ova šifra 12150) jest bruto zarada od poslovnih aktivnosti prilagođena za operativne subvencije i indirektno poreze, izračunana u bruto izrazu (bez oduzimanja amortizacije). Prihod i rashod klasificiran kao financijski isključen je iz dodane vrijednosti.

Prividna proizvodnost rada (EU-ova šifra 91110) jest dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika generirana po zaposlenoj osobi.

Operativna bruto profitna stopa (EU-ova šifra 92110) jest udio bruto poslovnog viška (dodane vrijednosti umanjene za troškove osoblja) u ostvarenom prometu.

Ovaj dokument proizveden je uz financijsku pomoć Europske unije. Za sadržaj dokumenta odgovoran je isključivo Državni zavod za statistiku te se ni pod kojim uvjetima ne smije smatrati da izražava stav Europske unije.

Kratice

EU-ova šifra	šifra varijable Europske unije
EZ	Europska zajednica
EEZ	Europska ekonomska zajednica
NKD 2007.	Nacionalna klasifikacija djelatnosti, verzija 2007.
NN	Narodne novine
PDV	porez na dodanu vrijednost
tis.	tisuća
SMP	srednje velika i mala poduzeća

Znakovi

0,0	podatak je manji od 0,05 upotrijebljene mjerne jedinice
-	nema pojave
<	manje od

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:
Milenka Primorac Čačić, načelnica Sektora poslovnih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredili:
Paula Nimac, Stjepan Boroš i Ana Bašadur

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata publikacija
Telefon: (+385 1) 48 06 115
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr